www.nt2taalmenu.nl

Computercursus

voor nt2-leerders

(Windows 7)

Les 11 - 15

www.openleercentrum.com

Voor wie is deze cursus bedoeld?

Deze cursus kan gratis worden gedownload op http://www.openleercentrum.com en iedereen kan hem dus gebruiken, ook scholen en docenten van inburgerings-cursussen.

Het is wel zo dat de cursus geschreven is voor een specifieke doelgroep: vrouwen uit Amsterdam West die nog Nederlands aan het leren zijn of een inburgeringscursus doen. Hoort u niet bij die doelgroep, bijvoorbeeld omdat u geen vrouw bent, al fantastisch Nederlands spreekt, Nederlands als moedertaal heeft of niet in Amsterdam woont? Dan kunt u een aantal oefeningen overslaan of alternatieve oefeningen proberen te bedenken (eventueel samen met uw docent).

Heeft u vragen of opmerkingen over de cursus? Stuur ons dan een e-mail: olcwest@live.nl.

Veel plezier met de cursus!

Inhoud:

Les 11 Gratis downloads, Cd's kopiëren en e-mail pag. 83

A. Gratis software *Pag. 84*
B. Nero Kwik Media installeren *Pag. 84*
C. Een CD kopiëren met Nero Kwik Media *Pag. 85*
D. E-mail: contactpersonen maken *Pag. 86*
E. Opvoeding, school en internet *Pag. 87*

Les 12 Google, muziek, e-mail en Word pag. 89

A. Wat kan je met Google doen? *Pag. 90*
B. Picasa *Pag. 91*
C. Een liedje als bijlage sturen (e-mail) *Pag. 92*
D. Een foto naar je contactpersonen sturen *Pag. 93*
E. Spotify downloaden en installeren *Pag. 94*
F. Meer informatie over muziek op internet *Pag. 95*
G. Een tekst opmaken met Word *Pag. 95*

Les 13 Windows, internetbankieren, de gevaren van internet pag. 97

A. Windows *Pag. 98*
1. het bureaublad *Pag. 98*
2. de Startknop *Pag. 99*
3. nieuwe mappen maken, bestanden kopiëren en verwijderen *Pag. 101*
4. het configuratiescherm *Pag. 102*
B. Veilig internetbankieren *Pag. 107*
C. Risico's van internet *Pag. 109*

Les 14 Amsterdam en Stadsdeel West op internet pag. 114

A. De e-mail aan de school nog een keer sturen *Pag. 115*

B. De geschiedenis van Amsterdam *Pag. 116*

C. Bekijk een museum op internet *Pag. 116*

D. Stadsdeel West op internet *Pag. 117*

E. Informatie en advies over zwangerschap, Baby's en kinderen *Pag. 118*

F. Een cursus zoeken *Pag. 119*

G. Een e-mail naar een contactpersoon sturen *Pag. 119*

Les 15 Herhaling pag. 121

Woordenlijst Computertaal *Pag. 124*

www.openleercentrum.com

Les 11: gratis downloads, Cd's kopiëren en mail

Woorden:

1.	Bewerken	Een knop in de menubalk, naast 'Bestand'.
2.	ongedaan maken 	Iets weer 'terug' veranderen als je een fout hebt gemaakt. Je vind het bij 'Bewerken' in de menubalk.
3	Naam wijzigen	De naam van een bestand veranderen. Je kunt dat doen met de rechtermuisknop.
4.	Bladeren	Zoeken op de computer.
5.	Branden	Een kopie maken van een CD of DVD.
6.	Volume 	Een pictogram rechtsonder op je bureaublad. Als je daarop klikt, kan je het geluid harder of zachter zetten.
7.	Shift + linker muisknop	Als je niet één, maar meer bestanden wilt selecteren, klik je eerst met de linkermuisknop op het eerste bestand, en dan met Shift en de linkermuisknop op het laatste bestand.

Wat moet je doen?

A. Gratis software:

Software zijn programma's voor op je computer. Er zijn veel goede programma's die gratis zijn. Veel van die gratis programma's kan je vinden op www.gratissoftware.nu. Een paar voorbeelden:
- Open Office (o.a. om teksten te schrijven)
- Antivirus programma's
- Picasa (om foto's te 'bewerken': mooier te maken)
- Spotify: om naar muziek te luisteren
- Skype: om via de computer met iemand te praten (met camera-beelden)
- Nero Kwik Media.

B. Nero Kwik Media installeren:

Nero Kwik Media gaan we nu downloaden ('binnenhalen') en installeren ('klaar maken voor gebruik'). Heb je Nero Kwik Media al op je computer? Ga dan verder met oefening B.

1. Ga naar www.nero.com en klik op 'Downloads'.

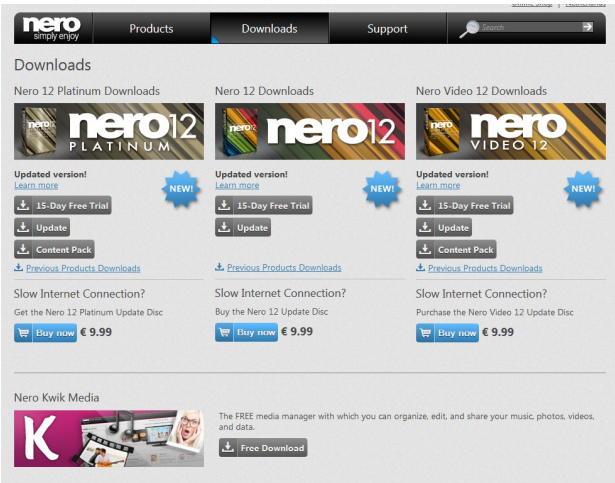

2. Klik bij Kwik Media op 'Free download'.
3. Klik nog een keer op 'Free download'.
4. Vul je e-mailadres in en klik op 'Download'.
5. Je krijgt nu dit bericht:

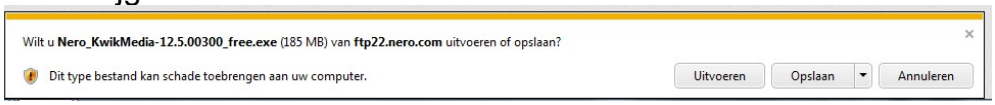

Klik op 'uitvoeren'.

6. Wacht tot je deze vraag ziet: "Wilt u het volgende programma toestaan wijzigingen op uw computer aan te brengen?' Klik dan op 'Ja'.

7. Wacht tot je dit bericht krijgt:

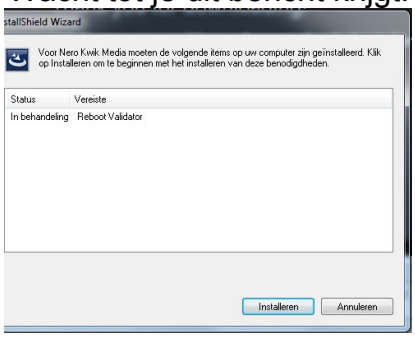

Klik op ‘installeren’.

8. Je krijgt nu dit bericht:

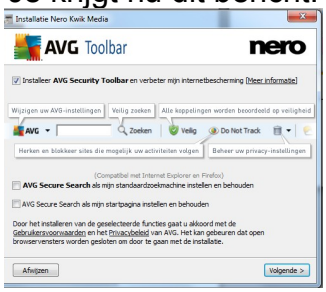

Dat is reclame voor een extra gratis programma. Wil je dat niet? Klik dan op het vinkje linksboven om het weg te halen. Klik daarna op ‘Volgende’.

9. Wacht tot je dit bericht krijgt:

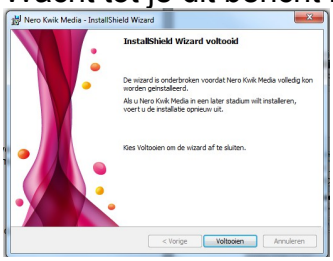

Klik op ‘Voltooien’.

C. Een CD kopiëren met Nero Kwik Media:

Zo brand je een CD met Nero Kwik Media:

1. Klik op het icoontje van Nero Kwik Media

en klik daarna onder ‘Brand met de beste’ op ‘Schijf kopiëren’:

Doe de CD in de DVD-drive en klik op ‘kopiëren’.
De computer gaat nu de CD kopiëren. Dat duurt een paar minuten.

2. Als het kopiëren klaar is gaat de DVD-drive open. Haal de CD uit de DVD-drive, doe er een lege CD in en doe de DVD-drive dicht met het knopje dat onder de la zit. De computer gaat nu automatisch de CD kopiëren.

3. Wacht tot de computer klaar is. De DVD-drive gaat dan weer automatisch open en je krijgt het bericht: 'Kopiëren voltooid!'. Klik op 'Ok' en pak de CD uit de DVD-drive en doe hem dicht met het knopje onder de la. Klik daarna op het kruisje rechtsboven om Nero te sluiten.

4. Wil je de naam op de CD schrijven? Gebruik dan géén pen of potlood, maar een speciale stift.(een 'permanent marker'). Die heeft een zachte punt en maakt de CD niet kapot.

D. Contactpersonen maken in Outlook:

Bij je e-mail bij Outlook.com kan je ook contactpersonen opgeven. Dat is handig: dan kan je in één keer een e-mail naar iedereen sturen, of naar b.v. 3 of 4 mensen.

Vraag aan de andere cursisten (of aan vrienden, kennissen en familie) hun e-mail adres. Je moet ze nu allemaal contactpersoon gaan maken. Dat doe je zo:

- Open je e-mail.

- Klik op het witte pijltje achter Outlook, en dan op 'Personen'.

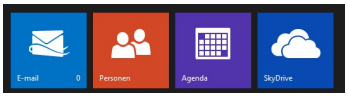

- klik in de rode balk op '+ Nieuw'. Vul 'Voornaam', 'Achternaam' en 'e-mail Privé' in.

- Klik op 'Opslaan'

- Klik weer op '+ Nieuw', vul voor- en achternaam en privé e-mail adres in, en klik weer op 'Opslaan'.

- Doe dit voor alle e- mail adressen.

- Klaar? Klik dan rechtsboven in de rode balk op je naam en op 'Afmelden'.

E. School, opvoeding en internet: lees deze tekst

Wat kunnen ouders doen om de kansen van hun kind op succes in het onderwijs te vergroten?

Iedere vader of moeder wil graag dat zijn kind het goed doet op school. Maar wat kan je als ouder zelf doen om je kind daarbij te helpen? Natuurlijk moet je een goede basisschool voor je kind kiezen. Maar er zijn veel meer dingen die belangrijk zijn:

De taal:
Kinderen zijn al vanaf 7 maanden bezig met het leren van de taal die ze horen. Kinderen die weinig Nederlands horen hebben vaak een grote achterstand in de Nederlandse taal als ze naar school gaan. Daarom is het goed om het kind zoveel mogelijk Nederlands te laten horen: door als ouders zelf goed Nederlands te leren, door veel Nederlandse kinderprogramma's op tv te kijken, door Nederlandse verhaaltjes voor te lezen, en door het kind ook met Nederlandse kinderen te laten spelen.

Spelen:
Kinderen leren heel veel door te spelen. Door te spelen met andere kinderen, met hun ouders of alleen. Er is natuurlijk goed speelgoed en slecht speelgoed. Van het beste speelgoed leren kinderen heel veel. Wilt u weten welk speelgoed het beste is voor uw kind? Ga eens naar een Speelotheek en vraag advies!

Contact en aandacht:
Kinderen hebben aandacht nodig van hun ouders. Kinderen van ouders die vaak met hun kinderen praten, spelen en dingen doen, leren meer. Maar het is ook belangrijk dat kinderen samen met andere kinderen spelen. Dan leren ze bijvoorbeeld dingen te delen, samen te werken, contacten te leggen, op hun beurt te wachten en conflicten op te lossen. En natuurlijk is spelen met Nederlandse kinderen heel goed om de taal te leren. Daarom is het misschien een goed idee om kleine kinderen naar een peuterspeelzaal te brengen. Er zijn ook speciale peuterspeelzalen met een 'Voorschool': daar hebben ze programma's om de kinderen niet alleen heel leuk te laten spelen, maar ook om ze veel te leren. Dan maakt uw kind misschien een veel betere start op de Basisschool! Zoek eens via Google naar de adressen van peuterspeelzalen bij u in de buurt.

Samenwerken met school:
Weet u wat uw kind allemaal doet op school? Weet u welke vakken uw kind heeft, en op welke dag? Weet u wat uw kind moeilijk vindt, en wat makkelijk? Kent u de juf of de meester? Heeft u veel contact met school? Praat u met uw kind veel over school? Kunt u uw kind helpen als het iets niet begrijpt? Weet u wat de school van u als ouder verwacht? Gaat uw kind op tijd naar bed, zodat het de volgende dag goed kan leren? Heeft uw kind een rustig plekje om huiswerk te maken? Leest uw kind veel? Weet u welke boeken goed zijn voor uw kind? Al die dingen zijn belangrijk voor uw kind! Daarom is het goed om veel contact te hebben met de school van uw kind. Dan kunt u met de school samenwerken om de kans op

succes voor uw kind zo groot mogelijk te maken. Veel scholen zoeken ouders die vrijwilligerswerk op school willen doen. Is dat misschien iets voor u? Dan helpt u niet alleen uw eigen kind, maar ook de andere kinderen. En u leert er misschien zelf ook wel veel van!

Advies en cursussen
Een kind opvoeden is niet altijd makkelijk. Daarom zijn er veel organisaties om ouders te helpen: speelotheken, peuterspeelzalen, maar b.v. ook opvoedwinkels en opvoedsteunpunten. Er zijn ook veel cursussen over opvoeding. Zoek eens via Google naar deze organisaties in uw buurt, en kijk of ze u misschien kunnen helpen!

Er zijn ook veel websites over kinderen krijgen en opvoeding. Een paar voorbeelden:

- www.kindentaal.nl
- www.groeigids.nl
- www.home-start.nl (klik op het kaartje van Nederland linksboven, en dan op Amsterdam Westerpark-Oud West)
- www.onderwijsconsument.nl
- www.opvoedingsvragen.nl
- www.opvoedingscanon.nl
- www.ouders.startpagina.nl
- www.kinder.startpagina.nl
- www.kleurplaten.info

www.openleercentrum.com

Les 12: Google, muziek, mail en Word

Woorden:

1. De werkbalk — In het programma ‘Word’ zie je bovenaan, onder de menubalk, een tweede balk. Dat is de werkbalk.

Daarmee kan je de letters veranderen, groter of kleiner maken. Je kunt er ook de kleur van de letters kiezen: Arial = het lettertype, 20 is de grootte, de **B** is voor ‘**vette**’ letters, de *I* voor *‘cursieve’* (schuine) letters, en de U is voor onderstreepte letters. De A met het rode streepje (‘Tekstkleur’) is om de kleur te veranderen. Als je op het kleine pijltje rechtsonder klikt, kan je nog meer veranderen.

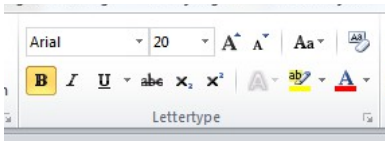

Met het volgende stukje van de werkbalk kan je de tekst links, rechts of midden op je papier laten komen:

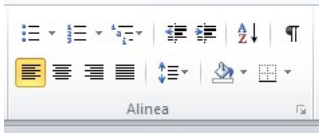

2. Links uitlijnen — De letters links laten komen.

3. Centreren — De letters in het midden laten komen

4. Tekstkleur — Daarmee kan je de kleur van de letters veranderen.

5. Invoegen — Daarmee kan je b.v. foto’s in een tekst zetten. Klik op ‘Invoegen’, dan op ‘afbeelding’, en dan op ‘Uit bestand’. Selecteer een foto en klik op ‘invoegen’

Wat moet je doen?

A. Wat kan je met Google doen?

In les 6 heb je al een paar dingen van Google gezien: zoeken, afbeeldingen, maps en Youtube. Maar er zijn nog meer dingen die je met Google kunt doen. Dit is de menubalk van Google:

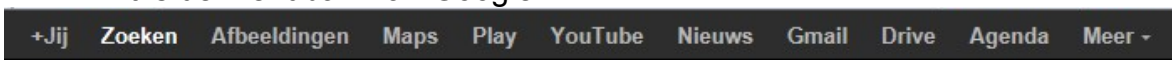

- Als je op '+ Jij' klikt, kom je op Google Plus. Daarmee kan je bestanden (bijvoorbeeld foto's) 'delen' met anderen: die kunnen die bestanden dan ook bekijken. Je kunt ook 'video-chatten' met andere mensen en foto's opslaan die je met je telefoon maakt. Maar let op: Google mag de informatie van Google plus ook gebruiken, bijvoorbeeld voor reclame. Ze kunnen informatie ook verkopen aan bedrijven.

- Bij 'Play' vind je heel veel spelletjes en 'apps': programma's voor je telefoon of voor je tablet. Sommige zijn gratis, andere moet je betalen. Klik bijvoorbeeld eens op 'categorieën', en dan bij 'Apps' op 'Onderwijs' en op 'Populairst gratis'.

- Bij 'Nieuws' kan je het nieuws lezen. Dat ook op andere websites, bijvoorbeeld nu.nl en msn.com. Ben je geïnteresseerd in nieuws, radio en tv op internet, kijk dan eens op deze pagina's van openleercentrum.com:
  Kranten en nieuws
  Radio en televisie

- Gmail is het e-mail programma van Google. In deze cursus hebben we een e-mail adres gemaakt met Outlook, maar als je wilt kun je ook een gmail-adres maken. Klik dan rechtsboven op 'Een account maken' en vul het formulier in.

- Bij 'Drive' kan je bestanden opslaan 'in the cloud': de bestanden die je hebt gemaakt staan dan niet meer op je computer, maar op het internet. Bij 'Agenda staat je agenda 'in the cloud'. Het voordeel is dat je dan ook op andere computers, op je tablet of op je telefoon de bestanden kunt openen. Ook kan je anderen toestemming geven om de bestanden te zien en ook te veranderen.

- Bij ‘Meer’ vind je bijvoorbeeld ‘Vertalen’ en ‘Foto’s’. Bij ‘Vertalen’ kan je woorden of zinnen in een andere taal laten vertalen, bijvoorbeeld van het Nederlands naar je moedertaal of andersom.

Als je op klikt, kan je ook luisteren. Let wel op: woorden vertaalt Google vaak wel goed, maar in zinnen zitten vaak fouten.
Wij gaan bij ‘Foto’s’ het programma Picasa downloaden en installeren:

B. Picasa

1. Klik op de website van Google bij ‘Meer’ op ‘Foto’s en dan op:

2. Klik nog een keer op ‘Picasa downloaden’, wacht tot u dit bericht ziet:

en klik op ‘Uitvoeren’.

3. Wacht tot je deze vraag ziet: “Wilt u het volgende programma toestaan wijzigingen op uw computer aan te brengen?’ Klik dan op ‘Ja’.
4. Wacht tot je dit bericht krijgt, klik dan op ‘akkoord’, en dan op ‘installeren’:

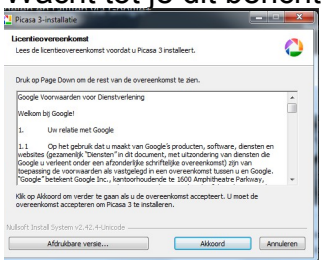

5. Wacht tot je dit bericht krijgt:

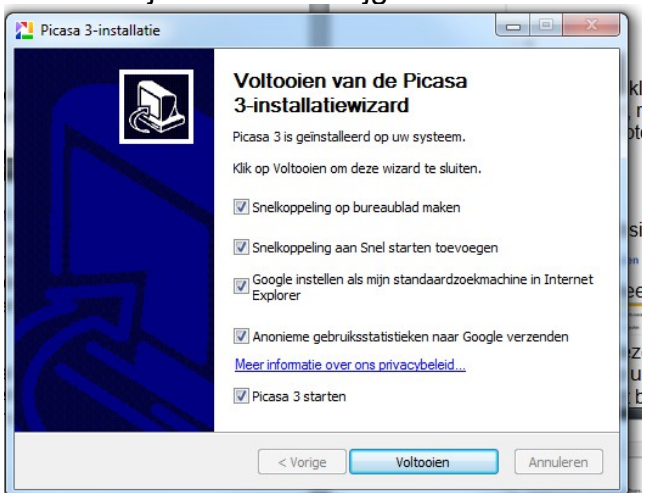

Je kunt hier kiezen of je dingen wel of niet wilt. Wil je niet dat Google informatie van jou gebruikt, klik dan op het vinkje van deze zin om het weg te halen:

De andere vinkjes kun je ook weghalen. Laat alleen de laatste staan: ‘Picasa starten’. Klik daarna op ‘Voltooien’.

6. Het programma start nu en laat de foto’s op je computer zien. Als je dubbelklikt op een foto kan je die foto ‘bewerken’: lichter of donderder maken, bijsnijden (een stukje uit de foto snijden en bewaren) en nog veel meer.

C. Een liedje als bijlage met een e-mail meesturen:

In hoofdstuk 6 heb je muziek ‘geript’ (van een CD gekopieerd naar de computer). Je moet nu het mooiste nummer kiezen en dat als bijlage sturen naar je docent (of naar een vriend of vriendin).

- Klik op ‘Start’, en dan op ‘Internet Explorer’.
- Ga naar de website: www.outlook.com en typ je e-mail adres en wachtwoord. Klik daarna op ‘aanmelden’
- Klik op ‘+ Nieuw’ (links boven) en schrijf het e-mail adres van de docent of je vriend/vriendin achter ‘Aan’.
- Klik nu op ‘Voeg een onderwerp toe’ en schrijf: ‘muziekje’.
- Klik nu op ‘Typ hier je bericht’. Typ deze tekst:

Hallo …,(naam van je docent of vriend/vriendin)

Hier een mooi muziekje.
De artiest heet: ….
Het nummer heet: …..

Groeten van
…. (naam)

- klik op ‘Bestanden bijvoegen’:

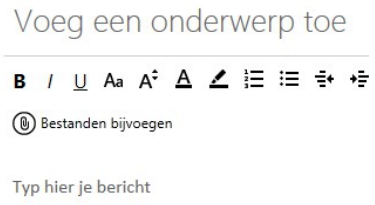

Je ziet nu dit:

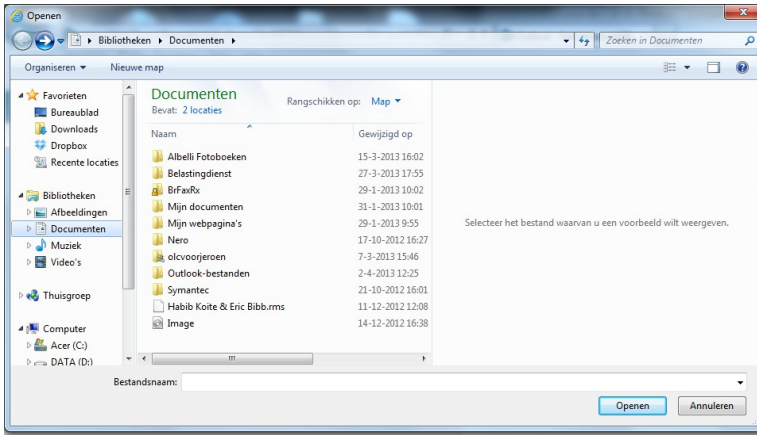

- Klik links op ‘muziek’, kies het goede nummer, en klik één keer op het bestand om het te selecteren. Als het goed is wordt het nu blauw.
- Klik op ‘Openen’.
- Klik op ‘Verzenden’.

D. Een foto per e-mail naar je contactpersonen sturen:

Heb je in les 11 alle e-mail adressen van je vrienden en kennissen bij de ‘Contactpersonen’ toegevoegd? Dan kan je ze nu een mail met een foto gaan sturen.

Je e-mail openen:

1. Klik op ‘Start’, en dan op ‘Internet Explorer’.
2. Ga naar de website: www.outlook.com en typ je e-mail adres en wachtwoord. Klik daarna op ‘aanmelden’

De contactpersonen kiezen:

3. Klik op het witte pijltje achter Outlook, en dan op ‘Personen’.

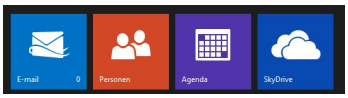

4. klik op het vierkantje voor de namen om de contactpersonen te kiezen die de mail moeten krijgen. Klik daarna in de rode balk bovenaan op ‘E-mail verzenden’.

De mail sturen:

5. Klik nu op ‘Voeg een onderwerp toe’ en schrijf: ‘foto’.
6. Klik op ‘Typ hier je bericht’. Typ deze tekst:

Hallo allemaal,

Hier is een mooie foto.

Groeten van
…. (naam)

7. Klik op ‘Bestanden bijvoegen’, daarna links onder ‘Bibliotheken’ op ‘Afbeeldingen’, en kies een foto, selecteer hem en klik op ‘Openen’.
8. Wacht even tot de computer klaar is met ‘uploaden’ van de foto.
9. Klik linksboven op ‘Verzenden’.

E. Spotify downloaden en installeren

Spotify is een gratis muziekstation op internet. Je kunt daar heel veel muziek vinden! Wil jij ook Spotify op je computer? Je kunt het (gratis) downloaden:

1 Open internet en ga naar www.spotify.com

2 Klik op de knop ‘Get Spotify’, en dan op ‘Get Spotify Open’ rechts onder.

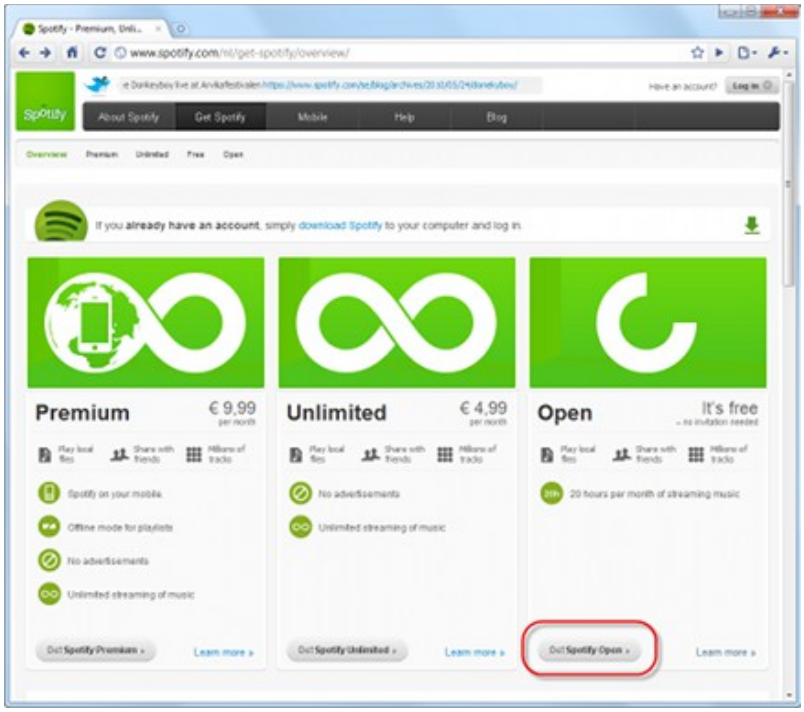

3 Vul een gebruikersnaam en wachtwoord in (**let op:** schrijf het op en bewaar het goed!) en klik op ‘Go to the next step’.

4 Vul je e-mail adres, land, postcode, geslacht en geboortedatum in. Klik op het vakje vóór ‘I agree with the Spotify end user agreement’ en klik dan op ‘Go to the next step’.

5 Klik op ‘Open – It’s free!’, vul beneden de letters in die je ziet en klik op ‘Continue’.

6 Klik op ‘Go to the next step’, en dan op ‘Download’ en op ‘Download now’.

7 Klik op ‘Uitvoeren’ of ‘Run’.

8 Dubbelklik op het groene icoontje van Spotfy op je bureaublad, klik op het witte vakje ‘Search’, typ een naam of een liedje van een artiest en je kunt luisteren!

F. Meer informatie over muziek op internet:

Wil je meer weten over muziek op internet: kijk dan op www.digimuziek.nl

G. Een tekst opmaken met Word: probeer de tekst op de volgende pagina precies op dezelfde manier te typen, met dezelfde letters en kleuren en met de foto. In de tekst staat hoe je dat moet doen. Veel succes!

Je kunt met Word een tekst 'opmaken': zorgen dat de tekst er mooi uitziet. Je kan dat b.v. doen door:

Grotere letters te maken: Als het goed is zie je boven in je scherm het cijfer 12 staan, met daarnaast een klein driehoekje. Klik op het driehoekje en kies een groter cijfer. Als je nu typt krijg je grotere letters. Deze grote letters zijn b.v. 16

Een ander lettertype te kiezen: naast de 12 zie je als het goed is 'Times New Roman staan. Klik weer op het driehoekje ernaast om een ander lettertype te kiezen. Dit lettertype is b.v. Arial.

Vette letters te maken: rechts naast de 12 zie je een vette (dikke) B. Als je daarop klikt krijg je vette letters.

Cursieve letters te maken: naast de vette b staat een cursieve (schuine) I. Als je daarop klikt krijg je cursieve letters.

Onderstreepte letters te maken: naast de cursieve I staat een onderstreepte U. Als je daarop klikt krijg je onderstreepte letters.

Een combinatie te maken: deze letters zijn vet, cursief en onderstreept.

Letters te centreren:

Naast de onderstreepte U zie je drie knoppen: één voor letters die links op je papier komen, één voor als je de letters in het midden wilt hebben ('centreren'), en één voor als je de letters rechts wilt hebben, b.v. zo:

Deze letters zijn rechts geplaatst.
Deze ook.

Als je in de menubalk klikt op 'Opmaak', en dan op 'Lettertype', kan je nog veel meer dingen kiezen, b.v. de kleur van de letters met 'Tekstkleur' , of je kunt letters met schaduw maken. Of met contour. Of je kunt verzonken letters maken. Probeer het maar eens!

Je kunt ook plaatjes of foto's invoegen: klik in de menubalk op 'Invoegen', klik dan op 'Afbeelding', en klik daarna op 'uit bestand'. Kies dan b.v. voor 'Afrikaans kind'

Afrikaans kind

Je kunt ook een tekst onder de foto zetten met een tekstvak:
Klik op 'Invoegen', dan op 'Tekstvak',
en sleep het tekstvak onder de foto.
Schrijf in het tekstvak: 'Afrikaans kind;
Kies voor de letters de grootte 8, lettertype Arial en cursieve letters. Klik daarna op een hoek van het tekstvak. Je kunt nu met de muis het tekstvak kleiner maken.

Les 13: Windows, veilig internetbankieren, de gevaren van internet

Woorden:

Windows verkenner	Een programma. Met Windows verkenner kan je: - kijken wat er op een computer staat. - kijken wat er op een CD of een USB-stick staat. - programma's starten. - nieuwe mappen maken - bestanden verwijderen of kopiëren naar andere mappen.
Bureau-accessoires	Een groep programma's die op alle computers staan die Windows hebben. B.v. een programma om te schrijven (Wordpad), een programma om te tekenen (Paint) en een rekenmachine.
Ontspanning	Daar vind je spelletjes.
(C:), (D:), (E:), (F:) enz.	De plaatsen waar je mappen en bestanden kunt vinden hebben allemaal een letter.
(C:) en (D:)	Daar staan alle programma's, mappen en bestanden die op de computer zelf staan. andere naam voor (C:) en (D:) is: de 'harde schijf'
(E:)	is de naam van de DVD-drive (het apparaat waar je de CD's in stopt)
(F:), (G:), enz.	De naam voor een USB-stick, een MP3-speler of een ander apparaat dat je op de computer hebt aangesloten.
Het pictogram	Een tekeningetje op het bureaublad of in het 'Start' menu. Als je daarop klikt, start er een programma.
Het bureaublad	Het startscherm van de computer. Links onder zit de 'start' knop, rechtsonder knoppen voor b.v.'volume', anti-virus en 'hardware veilig verwijderen'. Ook zie je een grote foto en een aantal pictogrammen.

A. Windows

Zoals je in hoofdstuk 3 hebt gelezen, is Windows het 'stuurprogramma' van je computer: het startprogramma van je computer, en het programma waarmee je de andere programma's kunt starten. Met Windows kun je ook zoeken naar alle bestanden en programma's die op de computer staan, of dingen kopiëren: van bijvoorbeeld je USB-stick naar de computer, of van de ene map naar de andere. In dit hoofdstuk leer je meer over hoe Windows werkt en wat je ermee kan doen.

1. Het bureaublad:

Het bureaublad is het scherm dat je ziet als je de computer hebt opgestart. Het bureaublad heeft vaak een foto of een afbeelding. Als je die niet mooi vindt, kan je hem veranderen. Je kunt ook een eigen foto voor je bureaublad kiezen. Hier een voorbeeld van een bureaublad:

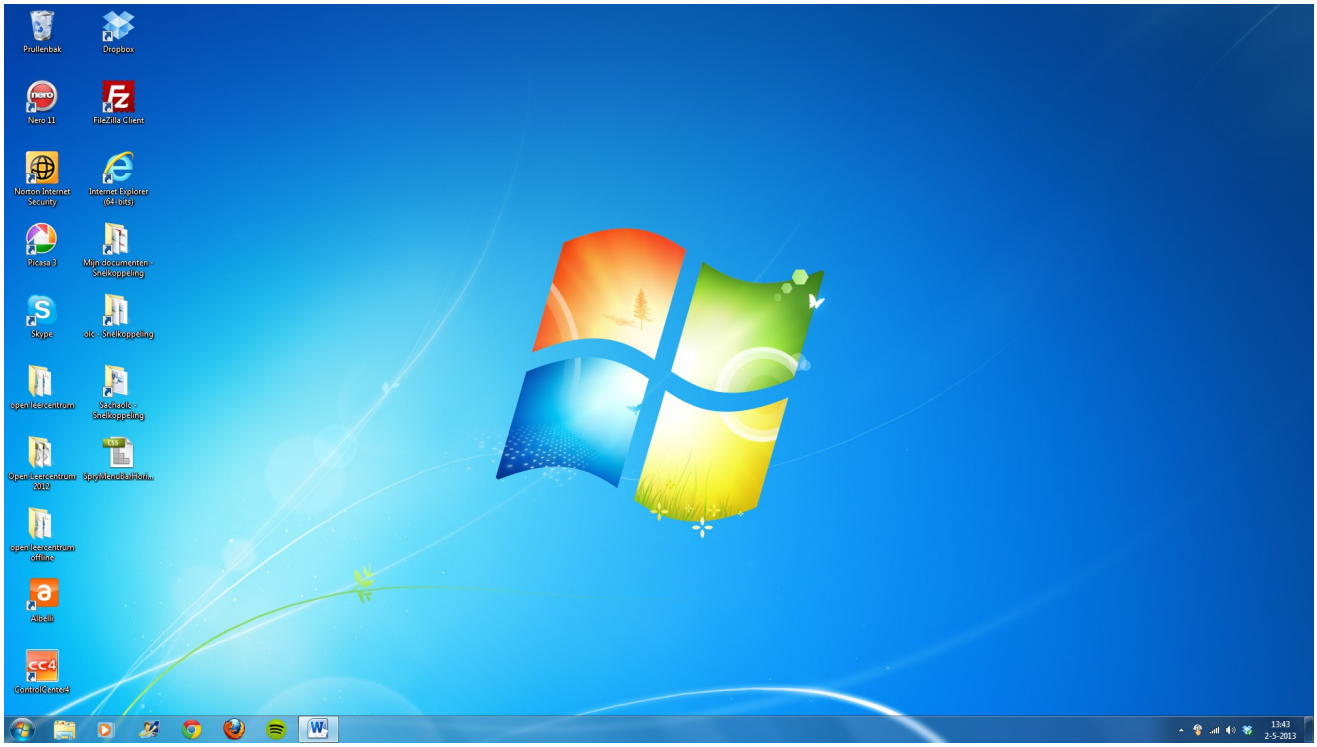

Links zie je allemaal pictogrammen: kleine plaatjes. Als je daarop klikt start je een programma. Een belangrijk pictogram is de '**Prullenbak**': als je iets hebt verwijderd (weggegooid), maar je wilt het toch terughebben, kan je het hier nog terugvinden. Klik dan op de Prullenbak, klik met de rechtermuisknop op het bestand of de map die je hebt weggegooid, en kies 'terugzetten'.

Linksonder zie je eerst de startknop: , en daarna een aantal pictogrammen van programma's die vaak gebruikt worden, en ook van programma's die je zelf geopend hebt:

Windows Verkenner: daarmee kan je zien welke mappen en bestanden er allemaal op de computer staan.

Windows Media Player: daarmee kan je muziek luisteren en video's bekijken.

Google Chrome en Mozilla Firefox: twee ‘browsers’: programma’s om op internet te surfen. Je kunt er dus hetzelfde mee doen als met Internet Explorer.

Rechtsonder zie je een ook paar belangrijke pictogrammen:

is voor de internetverbinding. Als je geen verbinding hebt, kan je daarop klikken en opniew proberen verbinding met internet te krijgen.
is voor het geluid: als je hierop klikt kan je het harder of zachter zetten. Als je geen geluid hebt, kan je hier proberen dat probleem op te lossen. Je kunt het geluid ook ‘Dempen’: uitzetten.
Helemaal rechtsonder zie je de tijd en de datum. Als de tijd of datum niet kloppen, kan je daarop klikken om het te veranderen.
Als je op het witte driehoekje links klikt, krijg je meer pictogrammen:

Printer: als je hierop klikt kan je problemen met de printer oplossen.

Computerproblemen oplossen: klik hierop om andere problemen op te lossen.

Hardware veilig verwijderen: vóór je een USB-stick of een ander apparaat uit de computer wilt halen, moet je eerst even hierop klikken. Als je het bericht ‘Hardware kan veilig worden verwijderd’ krijgt, kan je het apparaat eruit halen.

Antivirusprogramma’s: de bekendste zijn Windows Live Security Essentials, Norton en Mc Afee. Als je op het pictogram klikt, kan je zien of je computer nog veilig is, en je kan ‘een scan uitvoeren’: alle bestanden controleren op virussen.

.

2. De startknop:

Klik op de startknop. Je krijgt nu een venster waarin links de meest gebruikte programma’s staan, en rechts boven de meest gebruikte mappen, b.v. ‘Documenten’, ‘Afbeeldingen’ (voor foto’s), ‘Muziek’. en ‘Computer’.

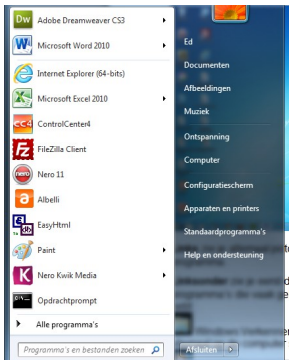

a. 'Computer':
Klik op 'Computer'. Je ziet nu een scherm met pictogrammen. Bij één van die pictogrammen staat (C:), bij een ander (D:). Als je daarop klikt krijg je alle mappen en bestanden te zien die op de computer staan.
Onder een ander pictogram staat (E:). Als je daarop klikt en er zit een CD in de computer, dan zie je alles wat op die CD staat.
Als je een USB-stick of een ander apparaat op de computer aansluit, zie je ook een letter: (F:), of (G), enz. Als je hier op klikt kan je zien wat er op staat.

Doe een muziek-CD in de DVD-drive. Klik dan met je rechtermuisknop op (D:). Als het goed is zie je nu dit venster:

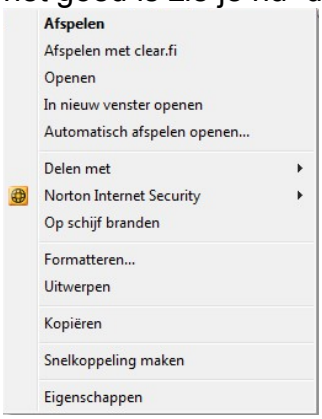

Als je op 'Afspelen' klikt, kan je luisteren. Als je op 'Openen' klikt, zie je alle nummers die op de CD staan. Dubbelklik op een nummer, en het programma 'Windows Media Player' wordt gestart en je hoort het nummer dat je gekozen hebt.

b. 'Muziek':
Klik op de startknop en dan op 'Muziek'. Hoeveel mappen zitten er in 'Muziek'?

_____

Staat er ook muziek op die je nog niet kent? Luister dan één of twee nummers.

c. 'Alle programma's':
Klik op het rode kruisje om 'Muziek' af te sluiten en klik weer op de startknop. Helemaal links onder zie je nu 'Alle programma's'. Als je met je muis daar op klikt krijg je een lijst met alle programma's die er op de computer staan. Als je een geel mapje ziet, betekent dat dat er bij die naam méér programma's zijn waar je uit kunt kiezen. Als je op dat mapje klikt krijg je een lijstje met die programma's.

spelletjes
Klik bij ‘alle programma’s’ op ‘Ontspanning’. Daar zie je allemaal spelletjes. Probeer eens een paar spelletjes!

Bureau-accessoires
Klik bij ‘alle programma’s’ op ‘Bureau-accessoires’. Daar zie je een paar gratis programma’s die altijd op een computer met Windows staan, b.v. ‘Paint’, de ‘Rekenmachine’ en ‘Wordpad’. Met ‘Paint’ kan je tekeningen maken en weer veranderen (b.v. een andere kleur kiezen), met de ‘Rekenmachine’ kan je sommen maken, en met ‘Wordpad’ kan je teksten schrijven (b.v. als je op jouw computer geen ‘Word’ hebt). Probeer eens het programma ‘Paint’ en probeer met je muis een tekening te maken. Probeer ook kleuren te gebruiken.

Of probeer met de rekenmachine uit te rekenen hoeveel het kost aan postzegels als je 13 mensen een brief wilt sturen.
Veel succes!

Andere programma’s
Kijk samen met de docent welke programma’s er allemaal op de computer staan, en probeer er een paar.

3. nieuwe mappen maken, bestanden kopiëren en verwijderen:

Als je de computer vaak gebruikt, krijg je steeds meer bestanden. Dan is het wel handig om een goed systeem te hebben om je bestanden te bewaren, want anders kan je ze soms moeilijk terugvinden. Maak dan in de mappen ‘Documenten’, ‘Muziek’ en ‘Afbeeldingen’ weer nieuwe mappen, met een naam die duidelijk maakt wat er in zit.

Maak bijvoorbeeld in de map ‘Afbeeldingen’ een map ‘Vakanties’, en in die map weer mappen met de jaren: een map voor 2013, een voor 2014, enz. Als je in één jaar meer vakanties hebt, maak dan weer aparte mappen voor die vakanties.

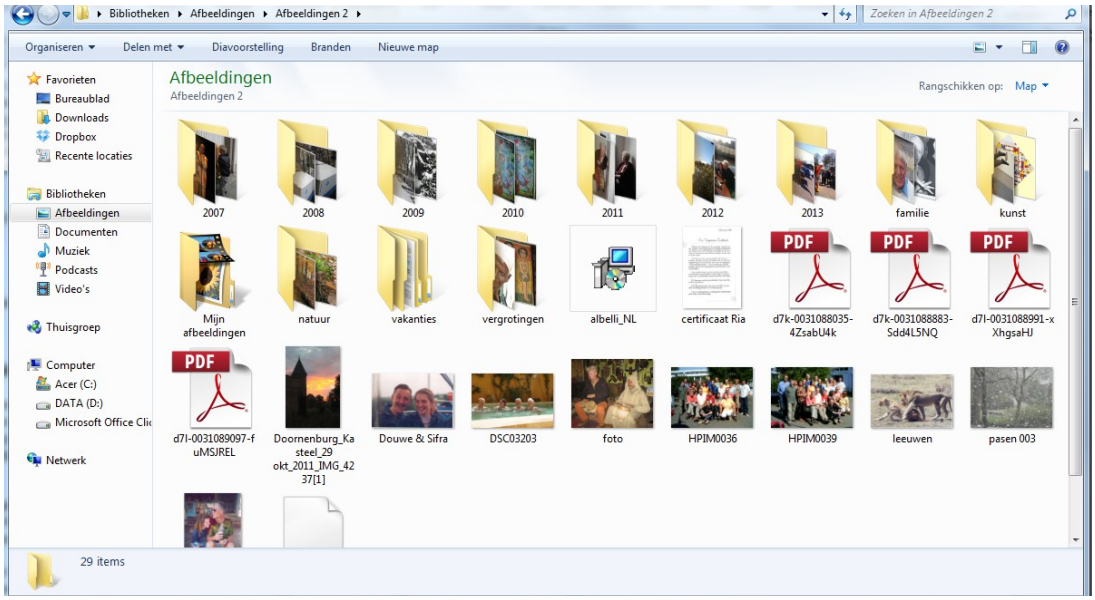

Een nieuwe map kan je maken door in de blauwe balk bovenaan op ‘Nieuwe map’ te klikken. Geef de map altijd een duidelijke naam. Daarboven zie je een ‘adresbalk’:

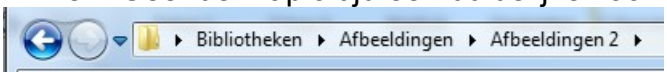

Daar zie je het systeem van de mappen waarin deze map staat: in ‘Bibliotheken’ staat een map ‘Afbeeldingen’, in die map staat een map ‘Afbeeldingen 2’, en in die map zitten alle mappen die je op de vorige pagina ziet. Als je terug wilt naar een ‘hogere’ map, kan je in de adresbalk op die map klikken.

Maak ook een systeem voor de map ‘Muziek’: maak verschillende mappen voor de verschillende soorten muziek, en maak in die mappen weer nieuwe mappen voor de verschillende artiesten. Als je van een artiest meer albums hebt, maak dan voor elke album weer een map.

Maar het meest belangrijk is misschien wel de map ‘Documenten’. Maak daar bijvoorbeeld mappen voor ‘werk’ en ‘privé’, of maak een map voor iedereen die de computer gebruikt, met zijn of haar naam. Veel mensen hebben ook aparte mappen voor brieven of voor belangrijke documenten.

een nieuwe map maken in ‘Muziek’ en nummers daar naartoe kopiëren:
Klik op ‘Start’ en daarna op ‘Muziek’. Klik daarna op ‘Nieuwe map’ Er komt nu een nieuwe map. Schrijf onder de map een naam voor de map: b.v. ‘muziek van … (je naam)’. Klik op het streepje rechtsboven om ‘Muziek’ te minimaliseren.
Doe nu een CD in de DVD-drive, en selecteer en kopieer een nummer. Weet je niet meer hoe dat moet? Kijk dan in hoofdstuk 6 bij ‘muziek rippen’ (vanaf pagina 43). Klik nu beneden op je scherm op ‘Muziek’, open de nieuwe map en plak het nummer in de nieuwe map.

een nieuwe map maken in ‘Documenten’ en teksten daar naartoe kopiëren:
Klik op ‘Start’ en daarna op ‘Documenten’. Klik daarna op ‘Nieuwe map’. Er komt nu een nieuwe map. Schrijf onder de map een naam voor de map: b.v. ‘teksten van … (je naam)’.
Staan er bestanden in ‘Documenten’ die jij hebt geschreven? Kopieer ze dan, open de nieuwe map en plak ze in de nieuwe map.

de oude bestanden verwijderen:
Is het gelukt? Klik dan op ‘Bovenliggende map’, selecteer de bestanden die je net hebt gekopieerd, klik met de rechtermuisknop en kies ‘verwijderen’. Je krijgt nu een vraag: ‘Weet u zeker dat u het bestand … wilt verwijderen? Kies ‘Ja’.

4. Configuratiescherm:

Als je op de startknop drukt, zie je rechts ook ‘configuratiescherm’. Daarmee kan je belangrijke dingen doen: bijvoorbeeld kijken of je computer wel veilig is en hoe de instellingen van internet zijn: zo open mogelijk of zo veilig mogelijk, welke informatie er bewaard wordt als je internet gebruikt. Maar je kunt ook programma’s ‘verwijderen’ (weggooien), regels maken voor wat je kinderen wel en niet mogen zien op de

computer en op internet, en je bureaublad mooier maken door er een eigen foto op te zetten.
Let wel op: als je dingen verandert, werkt je soms computer niet meer hetzelfde als eerst, en als je bijvoorbeeld programma's verwijdert moet je wel zeker weten dat je ze niet meer wilt gebruiken. Als je iets in het configuratiescherm niet helemaal begrijpt, kun je dus beter niet proberen het te veranderen!
Het configuratiescherm ziet er meestal zo uit:

Rechtsboven zie je: 'Weergeven op categorie'. Als je op het driehoekje daarachter klikt, kan je ook kiezen voor 'Kleine pictogrammen' of 'Grote pictogrammen'. Kleine pictogrammen ziet er zo uit:

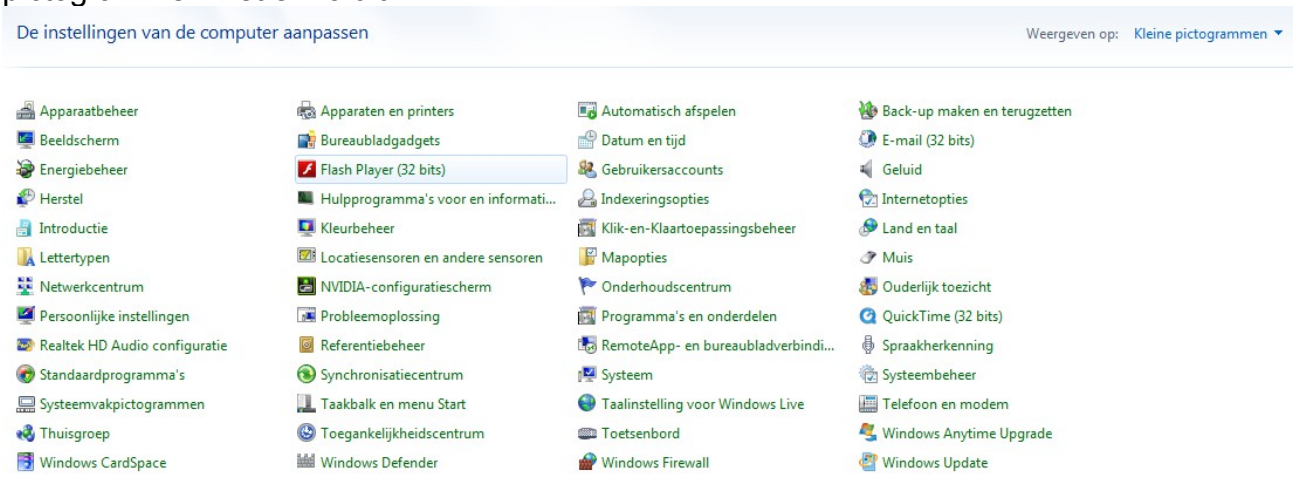

Maar het makkelijkste is de 'categorie-weergave'. In dit hoofdstuk leer je iets over 'systeem en beveiliging', 'Netwerk en internet', 'Programma's', 'Gebruikersaccounts en Ouderlijk toezicht' en 'Vormgeving en persoonlijke instellingen'.

a. Systeem en beveiliging:
Als je daarop klikt zie je dit scherm:

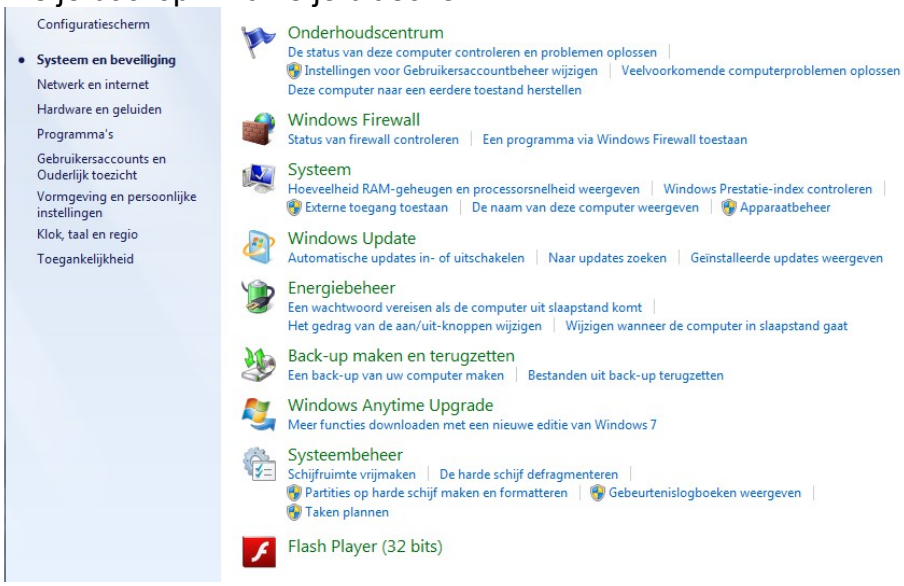

Hier kan je controleren of je computer veilig is. Voor de veiligheid zijn, naast een goede virusscanner, een paar dingen belangrijk: een Firewall, automatische udates en het maken van een back-up.

Een Firewall is een programma dat controleert of er geen gevaarlijke dingen via internet binnenkomen. Klik op 'Windows Firewall' en kijk of er een Firewall is ingeschakeld ('verbonden'). Als dat niet zo is, klik dan op 'Windows Firewall in- of uitschakelen' en schakel het in.

Automatische updates krijg je via internet als er in een van de programma's foutjes zijn gevonden. Die foutjes kunnen het programma onveilig maken. Daarom stuurt het bedrijf dat het programma gemaakt heeft een update: een nieuwe versie van het programma zonder dat foutje. Klik op 'Windows Update' en kijk of de automatische updates ingeschakeld zijn. Als dat niet zo is, kies dan voor 'updates automatisch installeren en klik op 'ok'.

Een back-up maken is een reserve-kopie van alle bestanden op je computer maken. Als er dan echt iets fout gaat op je computer, heb je alle bestanden nog. Je kunt de back-up bewaren op de computer zelf, of nog beter: op op een 'Externe harde schijf'. Dat is een apparaat dat je met een USB-kabel op je computer aansluit en waar je dan alle bestanden op kunt bewaren. Het is niet zo duur en erg handig!
Sluit de externe harde schijf aan en klik in het configuratiescherm op 'Systeem en beveiliging', en dan op 'Een back-up maken en terugzetten'. Klik nu op 'Back-up instellen' en kies de externe harde schijf ('USB-HDD'). Kies daarna voor 'Automatisch laten bepalen' of voor 'Zelf bepalen' (automatisch is het makkelijkste), en klik op 'Volgende'. Je kunt nu bij 'Schema wijzigen' kiezen of je elke dag, elke week of elke maand een back-up wilt maken, en op welke dag en welke tijd. Klik daarna op 'OK' en 'Instellingen opslaan en Back-up uitvoeren'.

In het scherm van 'Systeem en beveiliging zie je ook nog 'Onderhoudscentrum' en 'Systeembeheer'. Bij **Systeembeheer** kan beter geen dingen veranderen als je niet precies weet wat je doet, want als je hier iets fout doet kan het ook echt goed fout gaan! Je kunt bijvoorbeeld je harde schijf helemaal leegmaken.

Bij **Onderhoudscentrum** kan je problemen met je computer oplossen. Heb je een probleem, klik dan op ‘De status van deze computer controleren en problemen oplossen’.

b. Netwerk en internet:
Als je daarop klikt zie je dit scherm:

Als je op ‘Internetopties’ klikt, kan je kiezen welke website je startwebsite is (de eerste website die je ziet als je internet start). Ook kan je de “Browsegeschiedenis en cookies verwijderen’. Het is misschien wel goed om dat af en toe te doen, zodat je computer schoon blijft, en er niet te veel persoonlijke informatie van jou verzameld kan worden door ‘cookies’: dat zijn kleine bestandjes die via internet binnenkomen en die informatie kunnen doorgeven aan de maker van de website die ze stuurt. Klik op ‘Browsegeschiedenis en cookies verwijderen’ en onder ‘Browsegeschiedenis’ op ‘Verwijderen’. Je ziet nu dit:

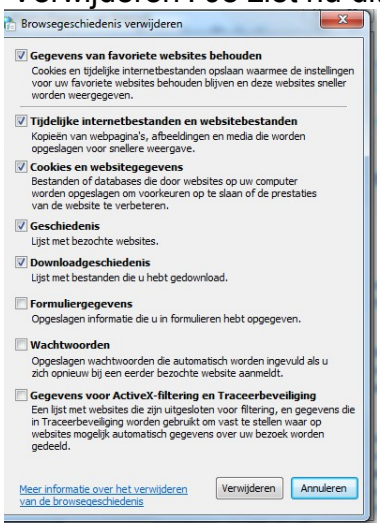

Als je de gegevens van je favoriete websites wilt behouden, zet dan in het bovenste vakje een vinkje. De volgende 4 vakjes kan je aanvinken als je tijdelijke bestanden wilt verwijderen. Klik daarna onderaan op ‘Verwijderen’.

c. Programma’s:
Als je daarop klikt zie je dit scherm:

Soms is het beter om een programma te verwijderen (= weggooien). Bijvoorbeeld als het een oude versie is, waarvoor je al een nieuw programma gebruikt. Als je een programma wilt verwijderen, kan je dat hier doen: klik onder 'Programma's en onderdelen' op 'Een programma verwijderen'. Je krijgt dan een alfabetische lijst met alle programma's die op de computer staan. Klik op de naam van het programma en dan in de blauwe balk bovenaan op 'Verwijderen'. Maar **let op**: als je het programma verwijderd hebt, is het echt weg. Het zit ook niet meer in de 'Prullenbak'!

d. Gebruikersaccounts en Ouderlijk toezicht:
Als je daarop klikt zie je dit scherm:

Als je niet wilt dat iedereen alles kan zien wat er op je computer staat, kan je voor jezelf een gebruikersaccount met een wachtwoord maken. Alles wat je dan op je computer bewaart, kan alleen gezien worden door mensen die het wachtwoord weten. Klik dan onder 'Gebruikersaccounts' op 'Gebruikersaccounts toevoegen of verwijderen', klik daarna op 'Een nieuw account maken', en geef een naam aan het account (bijvoorbeeld je eigen naam). Klik daarna op het nieuwe account, en op 'Een wachtwoord instellen'.
Als je kinderen hebt, kan je ook klikken op 'Ouderlijk toezicht' en regels stellen voor je kinderen: op welke tijden en hoe lang ze achter de computer mogen zitten, welke spelletjes ze wel en niet mogen doen en welke programma's ze mogen gebruiken.
Als je wilt weten hoe je kunt zorgen dat je kinderen veilig internetten, lees dan het stuk over de risico's van internet in dit hoofdstuk.

e. Vormgeving en persoonlijke instellingen:
Als je daarop klikt zie je dit scherm:

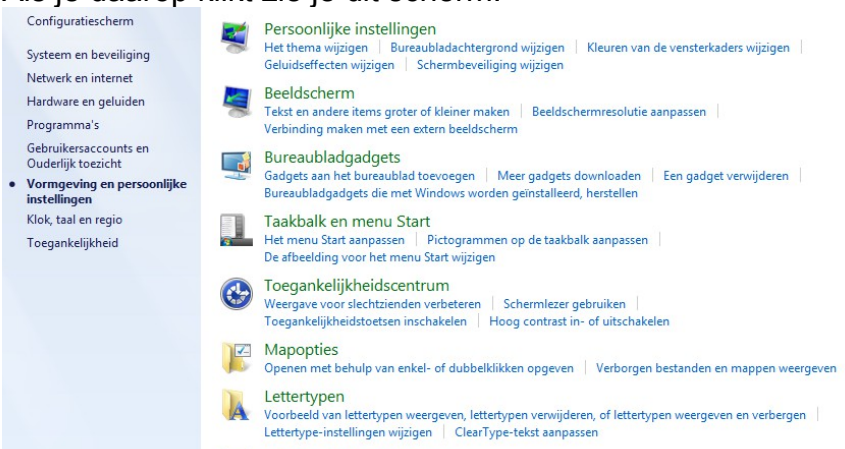

Als je een mooie foto op je bureaublad wilt zetten, bijvoorbeeld een foto die je zelf gemaakt hebt, kan je dat hier doen. Klik onder 'Persoonlijke instellingen' op 'Bureaubladachtergrond wijzigen', kies een mooie foto en klik op 'wijzigingen opslaan'.

Heb je slechte ogen? Dan kan je hier de letters groter maken: klik onder ‘Beeldscherm’ op ‘Tekst en andere items groter of kleiner maken’ en kies 125 of 150 %.

B. Veilig bankieren met internet

Internetbankieren gaat snel en makkelijk. Je kunt gewoon thuis, achter de computer, rekeningen betalen en kijken hoeveel geld je nog op je rekening hebt. En als je het goed doet, is het ook veilig. Maar let op: ook op internet zijn criminelen actief. Ze proberen bv. je naam en wachtwoord te krijgen, en dan je geld te stelen. Als je veilig wilt internetbankieren zijn deze vijf dingen belangrijk:

1 Een veilige computer (virusscanner, updates etc.)
2 Een veilige internetverbinding
3 Controleer het internetadres van je bank en controleer je rekening
4 Pas op met e-mails!
5 Houd je wachtwoord en bankspullen geheim

1 Een veilige computer: virusscanner en updates

Virussen:
Via internet kan je virussen binnenkrijgen op je computer. Virussen zijn kleine programmaatjes die stiekem meegestuurd worden. Ze kunnen je computer langzaam maken of beschadigen. Maar ze kunnen ook geheime informatie van je computer stelen, bv. je wachtwoord voor internetbankieren.
Wil je geen virussen op je computer? Dan heb je een goede virusscanner nodig! Dat is een programma dat controleert of je geen virus hebt, en of er geen virus probeert binnen te komen. De meest bekende virusscanners zijn Norton en McAfee. Je kunt ze kopen op CD of via internet: www.norton.com en www.mcafeeprotection.com/nl.
Er zijn ook gratis virusscanners: bv. Avast!, AVG en Microsoft Security Essentials. Kijk voor meer informatie op: www.gratissoftware.nu.

Updates:
Grote programma’s, zoals Windows of Internet Explorer, worden elke dag gecontroleerd of ze nog veilig zijn. Soms worden er ‘foutjes’ ontdekt: stukjes in het programma die niet helemaal veilig zijn. Dan stuurt het bedrijf dat het programma maakt een ‘update’: een bestandje dat het foutje repareert. Je kunt controleren of je die updates automatisch binnenkrijgt. Klik daarvoor op ‘Start’, en dan op ‘Configuratiescherm’ en op ‘Beveiligingscentrum’. Zijn de automatische updates niet ingeschakeld? Schakel ze dan in: klik in het configuratiescherm op ‘Prestaties en onderhoud’, en dan op ‘Systeem’ en op ‘Automatische Updates’.

2 Een veilige internet-verbinding

Er zijn beveiligde internetverbindingen, en onbeveiligde. Internet via de kabel en draadloos internet met een wachtwoord zijn beveiligd. Draadloos internet zonder een wachtwoord is niet veilig. Ga alleen internetbankieren met een veilige verbinding! Het

beste is om alleen thuis te internetbankieren. Heb je thuis een draadloze internetverbinding? Controleer dan of die beveiligd is: klik op het icoontje van de internetverbinding (rechtsonder op je scherm), en klik op 'Draadloze netwerken'. Daar zie je of je verbinding beveiligd is. De beste beveiliging is WPA2. Je kunt het ook controleren via het configuratiescherm: klik op 'Start' en dan op 'Configuratiescherm', 'Netwerk- en internetverbindingen', 'Netwerkverbindingen', dubbelklik op 'Draadloze Netwerkverbinding' en klik op 'Draadloze netwerken'.

3 Controleer het internet-adres van je bank en je rekening

Als je naar de website van je bank gaat, controleer dan altijd of het internet-adres begint met 'http**s**'. De laatste letter, de s, is belangrijk, want dat betekent dat de verbinding beveiligd is. Je kunt het ook zien aan het 'slot' : als je dat ziet, is de verbinding veilig.
Controleer ook altijd even of je rekening klopt: of er bv. geen dingen betaald zijn waar je niets van weet.

4 Pas op met e-mails!

Internetcriminelen sturen e-mails die erg lijken op e-mails van je bank. Pas dus goed op:

- Geef nooit je gebruikersnaam of wachtwoord via een e-mail. De bank zal je dat nooit in een e-mail vragen.
- Ga nooit via een e-mail naar de website van je bank.
- Geef ook nooit je gebruikersnaam of wachtwoord over de telefoon.
- Heb je toch één van deze dingen gedaan en ben je bang dat er iets niet klopt: bel dan je bank.

5 Houd je wachtwoord en bankspullen geheim.

Kies een gebruikersnaam die andere mensen niet snel kunnen raden. Kies ook een veilig wachtwoord: niet te kort, en met letters, cijfers en symbolen door elkaar.
Gebruik het wachtwoord alleen voor de bank en niet voor bv. je e-mail.
Zorg dat andere mensen je gebruikersnaam en wachtwoord nooit te weten komen!

Tan-code of apparaatje

Ook de betalingen die je op internet doet zijn beveiligd. Sommige banken werken met tan-codes, andere met een apparaatje. Dat apparaatje heet bv. de 'Digipas' (ASN), 'Identifier' (Triodos) of 'Random Reader' (Rabobank).

Tan-codes kan je krijgen op je mobiel (met een SMS-je) of op een lijst. Krijg je de tan-code op je mobiel: leen dan je telefoon nooit uit aan andere mensen. Controleer ook op de website van je bank of ze het goede telefoonnummer hebben.
Krijg je de tan-codes op een lijst: zorg dan dat anderen die niet makkelijk kunnen vinden! Leg hem niet naast de computer, maar op een veilige plaats.

Heb je een apparaatje:
Zorg dat anderen hem niet makkelijk kunnen vinden! Leg hem niet naast de computer, maar op een veilige plaats.

C. Risico's van internet

Met internet kan je fantastische dingen doen: je kunt contact maken met de hele wereld, informatie vinden, muziek, spelletjes en video downloaden, tweedehands spullen kopen, chatten, e-mailen, cursussen doen, adressen vinden en nog veel meer.
Maar er zijn ook risico's!

Virussen
Via internet kunnen virussen binnenkomen op je computer. Er zijn virussen die je computer kapot kunnen maken of die je bestanden verwijderen. Andere virussen geven criminelen de kans persoonlijke informatie van je te stelen: naam, adres, wachtwoorden, bankrekeningnummers, creditcardnummers enz. Met je bankrekening of creditcardnummer kunnen ze dan dure spullen kopen op jouw rekening.
Er zijn ook virussen die jouw computer kunnen gebruiken om illegale of criminele dingen te doen. Één voorbeeld daarvan is 'spam': illegale reclame die naar zoveel mogelijk adressen gestuurd wordt. Maar zulke virussen kunnen ook inbreken op computers van bedrijven en geld of informatie stelen of veel schade maken. Virussen kunnen dus heel gevaarlijk zijn!

Anti-virusprogramma's
Wil je geen virussen binnenkrijgen op je computer? Koop dan een goed anti-virusprogramma! Kijk voor meer informatie hierboven bij 'Veilig internetbankieren'.
Met een anti-virusprogramma kan je ook controleren of er echt geen virussen op je computer staan. Dat heet een virusscan. Doet je computer vreemd? Doe dan zo'n virusscan. Maar je kunt zo'n scan het beste ook vaker doen, b.v. een keer per maand. Klik op het icoontje rechtsonder op je scherm (Norton heeft een geel icoontje, McAfee een rood en blauw icoontje) en klik op 'Nu scannen'.

Wachtwoorden
Op internet gebruik je vaak een wachtwoord, b.v. voor je e-mail. Maar je hebt ook een wachtwoord als je een internet-bankrekening hebt. Of als je DigID gebruikt. DigID gebruik je b.v. als je belastingaangifte doet, als je verhuist of als je een uitkering of officiële papieren aanvraagt. Zorg goed dat niemand je wachtwoorden te weten kan komen:

- Gebruik een goed anti-virusprogramma.
- Gebruik niet voor alle dingen hetzelfde wachtwoord. Bedenk verschillende wachtwoorden voor je mail, voor de bank en voor je DigID.
- Leg je wachtwoorden niet bij de computer, maar op een geheime plaats.
- Geef **nooit** je wachtwoord aan anderen! Zeggen mensen dat ze van de bank of van een andere organisatie zijn en je wachtwoord moeten weten? Geloof ze niet! Wachtwoorden zijn geheim en niemand mag ze vragen.

Kinderen en internet
Kinderen weten vaak veel meer van internet dan hun ouders. Voor hun is internetten net zo normaal als b.v. televisiekijken. Meestal gaat alles ook goed, en zijn er geen

echte problemen. Maar op internet zijn ook veel dingen te vinden die niet goed voor kinderen zijn. Sommige dingen zijn zelfs gevaarlijk! Zo is op internet veel sex te vinden, en ook kinderporno: sex van volwassenen met kinderen. Ook is er veel geweld te zien: b.v. mensen die vermoord worden of foto's met veel bloed. Er zijn ook radicale islamitische websites. Die sites proberen jongeren soms zover te krijgen dat ze gaan vechten in b.v. Irak of bomaanslagen gaan plegen in Europa.
Veel kinderen chatten elke dag via internet: ze 'praten' met elkaar, soms ook met een webcam. Ze denken er vaak niet aan dat ook andere mensen alles kunnen lezen. Die mensen kunnen zelfs alles opslaan, ook dingen die eigenlijk niemand zou moeten weten. Ook weet je op internet niet altijd met wie je chat: je denkt dat je chat met een kind, maar het kan een volwassene zijn. Die volwassenen gebruiken soms privé-informatie om kinderen te bedreigen: "Als je niet doet wat ik zeg, maak ik alles bekend wat je verteld hebt!" Soms worden kinderen zo bang dat ze gekke dingen gaan doen, b.v. hun kleren uittrekken voor de webcam.
Sommige kinderen worden op internet gepest door andere kinderen, of ze pesten zelf. Weer andere kinderen raken verslaafd aan chatten: ze kunnen niet meer stoppen.

Wat kan je doen om je kinderen te beschermen tegen de gevaren van internet?
Praat met je kinderen over de risico's. Leg ze uit dat niets op internet privé is. Andere mensen kunnen altijd zien wat je zegt, schrijft of laat zien (met de webcam). Leg ze ook uit dat ze niet zomaar onbekenden kunnen vertrouwen. Als iemand zegt dat ze b.v. een meisje van 10 jaar is, kan het ook een man van 40 zijn.
Probeer een goed idee te krijgen van wat je kind doet op internet. En ook met wie je kind allemaal contact heeft op internet. Probeer ook duidelijk te maken dat je er bent om je kind te helpen. Zeg je kind dat het altijd naar je toe kan komen als er iets vervelends gebeurt op internet.
Maak je je toch zorgen en wil je advies? Praat er dan eens over op de school van je kind. Of ga naar een opvoedwinkel of een opvoedsteunpunt. Met Google kan je vast wel het adres vinden van zo'n organisatie bij jou in de buurt!

Filters
Er zijn ook filters voor internet. Die filters 'blokkeren' websites met b.v. sex of geweld: die sites kan je kind dan niet meer zien. Er zijn ook filters tegen de gevaren van chatten. Je kind kan dan niet zomaar met onbekende mensen chatten, maar moet eerst aan jou vragen of dat mag. Een bekende gratis filter is van Microsoft Internet Explorer. Wil je misschien die filter gebruiken? Lees dan de volgende informatie.

Tips & Informatie voor ouders

Wat ouders moeten weten

Denk op dezelfde manier over de online wereld als over de gewone wereld. Net zoals je je kinderen vertelt niet met vreemden op straat te praten, moet je je kinderen ook bewust maken van de potentiële gevaren van het Internet.
De informatie hieronder geeft je informatie over hoe je de online veiligheid van je gezin het beste kunt beschermen.

Wat moet ik doen om te zorgen dat mijn kinderen veilig online gaan?

Probeer er voor te zorgen dat je het Internet zelf ook begrijpt. Dit is de beste manier om je kind te helpen om veilig te kunnen internetten. Je kinderen zullen je adviezen waarschijnlijk pas serieus nemen als ze weten dat je weet waar je over praat.
Interesse tonen voor wat je kind online doet, betekent niet automatisch een gebrek aan vertrouwen. Net zoals je geïnteresseerd bent in hun "echte" vrienden, is het verstandig ook interesse te tonen voor hun ''webvrienden''.

Hoe moeten we op het Internet omgaan met persoonlijke informatie?

Leg er bij de andere leden van het gezin de nadruk op dat het absoluut uit den boze is om persoonlijke informatie online te geven aan andere mensen of websites. Zelfs langdurige online "vrienden" zijn eigenlijk vreemden - je weet immers niet wie ze 'echt' zijn. Herinner je kinderen eraan, dat alles wat ze zeggen in een chatruimte ook kan worden gelezen en afgedrukt door iemand anders dan de persoon met wie ze aan het 'chatten' zijn. Alles wat ze over zichzelf zeggen in een chat of in een community is openbaar en kan dus door iedereen, met welk doel dan ook, worden gebruikt.

Hoe leer ik mijn kinderen om te gaan met schokkende berichten of beelden op Internet?

Leer je kinderen nooit in te gaan op schokkende, vervelende of suggestieve berichten. Zeg tegen je kinderen dat ze je altijd op de hoogte moeten brengen als ze berichten ontvangen die hen shockeren, in verwarring brengen of die ze niet begrijpen, of als ze schokkende beelden zien op het Internet.

Wat moet ik doen als mijn kind schokkend materiaal op het Internet vindt?

Als jij of je kind informatie (teksten, plaatjes of foto's) ontdekt op MSN waarvan je denkt dat het niet in orde, of wellicht zelfs illegaal is, stellen wij het op prijs als je dat onmiddellijk meldt via een e-mail naar abuse@msn.com. Voeg een link naar de betreffende informatie, een kopie van de e-mail of andere documentatie toe aan de e-mail. Wij nemen iedere e-mail zeer serieus en wij onderzoeken elk bericht zorgvuldig en ondernemen de nodige actie.

Je kunt ook een e-mail sturen naar een andere organisatie dan MSN of natuurlijk gewoon de politie bellen. Mocht je afbeeldingen tegenkomen waarvan je het vermoeden hebt dat het om illegale afbeeldingen gaat, dan kun je dat ook melden bij het Meldpunt Kinderporno .

Welke technische veiligheidsmaatregelen zijn er beschikbaar?

Er is geen volledig waterdichte manier om je kinderen in de gewone wereld te beschermen. Dit geldt ook voor de wereld van het Internet. Maar, net als in de gewone wereld, kun je wel online veiligheidsmaatregelen nemen om zo de kans dat je kinderen gevaarlijk en ongepast materiaal vinden of in contact komen met mensen die niet het beste met ze voor hebben, verminderen. Vele bedrijven ontwikkelen producten die ertoe bijdragen dat het Internet een veiligere, meer gezinsvriendelijke plaats wordt voor jonge surfers.

Wat werkt en wat werkt niet?

Omdat ieder gezin verschillend is, is er geen enkele software- of technologieoplossing die geschikt is voor iedereen. Bij het ene gezin werkt het 'erewoord'- of afspraak-is-afspraak-systeem met kinderen. Het andere gezin wil het zekere voor het onzekere nemen en bijvoorbeeld filtersoftware plaatsen. Dit is software die ervoor zorgt dat bijvoorbeeld plaatjes met teveel bloot erin niet worden getoond. Weer een ander gezin wil het liefst software installeren waarmee alle online-activiteiten van kinderen worden opgespoord en geregistreerd. Er bestaan in ieder geval allerlei soorten software.

Wat raadt MSN me aan?

Als je werkt met Internet Explorer, dan raden we je aan om maximaal gebruik te maken van het Microsoft Internet Explorer Filter om de toegang voor je kinderen te beperken tot de websites die jij voor hen geschikt vindt. Op die manier creëer je een veiligere en aangepaste omgeving voor je kinderen. Indien je zelf wilt gaan internetten, kun je de instellingen van de Microsoft Internet Explorer Filter annuleren. Maar denk er wel aan deze instellingen weer opnieuw te activeren.

Filter

Hoe kan ik de internettoegang voor mijn kinderen beperken tot bepaalde sites?

Je kunt gebruik maken van de Microsoft Internet Explorer Filter om de toegang voor je kinderen te beperken tot de websites die jij voor hen geschikt vindt. Op die manier creëer je een veiligere en aangepaste omgeving voor je kinderen. Als je zelf wilt gaan internetten, kun je de instellingen van de Microsoft Internet Explorer Filter annuleren. Maar denk er wel aan om deze instellingen als je klaar bent, weer opnieuw te activeren.

Hoe gebruik ik de Microsoft Internet Explorer Filter?

Volg de volgende stappen om de Microsoft Internet Explorer Filter te gebruiken:

1. Open Internet Explorer **2.** Klik op Extra **3.** Klik op Internet-opties **4.** Klik op Inhoud **5.** Bij Internetrestricties klik op Inschakelen **6.** Klik op het tabblad Restricties en duid de gewenste niveaus aan voor Geweld, Naakt, Sex en Taal **7.** Klik op het tabblad Goedgekeurde websites en geef op welke URL's van websites goed- of afgekeurd zijn **8.** Klik op Algemeen en selecteer het selectievakje "De supervisor kan een wachtwoord typen zodat gebruikers inhoud kunnen bekijken waarvoor beperkingen gelden" **9.** Klik op de knop Wachtwoord instellen **10.** Typ een wachtwoord naar keuze en geef een geheugensteun op **11.** Klik op OK **12.** Klik op Toepassen. Wanneer je gevraagd wordt een wachtwoord in te voeren, gebruik dan het wachtwoord dat bij punt 10 is opgegeven.

Blijf in de buurt bij uw kinderen en de pc.

Wanneer je kind nu gaat internetten, heeft hij enkel toegang tot die sites die jij hebt goedgekeurd. Toegang tot de andere sites is pas mogelijk als het wachtwoord wordt ingetypt. Indien je zelf wilt gaan internetten, ga dan opnieuw naar Extra/Internet-opties/Inhoud en klik op Uitschakelen. Je moet dan wel het wachtwoord intypen.

Les 14: Amsterdam en Stadsdeel West op internet

Herhaling: wat betekent het? Zoek bij elkaar en trek een lijn.

1.	De werkbalk	Daarmee kan je b.v. foto's in een tekst zetten.
2.	Links uitlijnen	De letters in het midden laten komen
3.	Centreren	Daarmee kan je het geluid harder of zachter zetten.
4.	Tekstkleur	Daarmee kan je de letters veranderen, groter of kleiner maken en nog veel meer.
5.	Invoegen	Daarmee kan je de kleur van de letters veranderen.
6.	het volume	De letters links laten komen.

Wat moet je doen?

A. De e-mail aan de school nog een keer sturen:

We hebben in les 9 een e-mail naar een school gestuurd, weet je nog? Dit waren de vragen in de mail:

Geachte heer, mevrouw,

Samen met andere mensen doe ik een computercursus bij het Open Leercentrum in Amsterdam. De mensen komen uit veel verschillende landen, bijvoorbeeld uit Marokko, Turkije, Somalië, Ghana en Suriname.
Één van de dingen die we leren is 'informatie zoeken op internet'. Wij hebben gekozen voor 'Hoe kies ik een school voor mijn kinderen?' Op internet zag ik de website van uw school. Die zag er mooi uit! Ik wil u nog een paar dingen vragen:

1. Wat voor soort school is uw school (openbaar, religieus, bijzonder)?
2. Zijn er ook extra taallessen voor kinderen die nog moeite hebben met de taal?
3. Wat vindt de school verder het meest belangrijke dat de kinderen moeten leren?
4. Hoe is het contact met de ouders? Kunnen ouders ook meewerken als vrijwilliger?
5. Kunnen we een keer op bezoek komen?

Ik hoop dat u tijd heeft om ons een antwoord te sturen! Ook namens de andere mensen van de groep alvast hartelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,
…. (naam)

Heb je nog geen antwoord gekregen? Stuur dan de mail nog een keer en vraag of ze niet willen vergeten een antwoord te sturen.

- Open je mail en klik op 'Verzonden' (linksboven).
- Open de mail 'informatie over school'.
- Klik in de blauwe balk bovenaan op het pijltje achter 'Beantwoorden' en dan op 'Doorsturen'.
- Schrijf onder 'Aan:' nog een keer het e-mail adres van de school. Dat adres staat in de mail.
- Schrijf boven de oude mail deze tekst:

Geachte mevrouw, meneer,

Een tijdje geleden stuurde ik u de mail die u hieronder ziet. Als u tijd heeft, zou u dan nog een antwoord kunnen sturen? Dat zou ik erg leuk vinden!
Alvast hartelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,
…. (naam)

- Klik op 'Verzenden'.

B. De geschiedenis van Amsterdam:

Hoe oud is Amsterdam? Hoe zag Amsterdam er vroeger uit? En hoe leefden de mensen? Hoe woonden de rijke en arme mensen in Amsterdam? Dat kun je allemaal zien op de website van AT5.
Open internet, ga naar: www.at5.nl en ga met de muis op 'TV-programma's' staan. Klik daarna helemaal rechts onder 'Overig' op 'Alle programma's in het archief'. Zoek onder de D 'De Canon van Amsterdam' (ga met het muisrollertje een stuk naar beneden). Daar kan je 50 filmpjes over Amsterdam bekijken. Klik op het plaatje voor het filmpje. Klik op het rode driehoekje en het filmpje start. Dit zijn bijvoorbeeld leuke filmpjes:

- nr. 1: (1200) De Dam.
- Nr. 9 (1596): tuchthuis (arme mensen)
- nr. 10 (1602): VOC (over schepen en handel)
- nr. 12 (1612): grachtengordel (rijke mensen)
- nr. 16 (1642): Nachtwacht (een schilderij van Rembrandt)
- nr. 33 (1900): De Pijp
- nr. 34 (1917): Plan Zuid

C. Bekijk een museum op internet:

1. Het Amsterdams Historisch Museum (www.ahm.nl):

Kijk op hun website. Daar kan je veel mooie dingen zien! Klik bijvoorbeeld onder de rode balk op 'Collectie', en dan op 'Collectie online', en kies één van de onderwerpen.

2. Het Rijksmuseum (rijksstudio):

Op deze website kan je de mooiste schilderijen van het Rijksmuseum zien. En het mooie is: je mag alle kunstwerken opslaan en er alles mee doen wat je wilt! Je kunt een schilderij afdrukken, of een stukje ervan, of je kunt het bewerken. Probeer het maar eens. Het internetadres is: https://www.rijksmuseum.nl/nl/rijksstudio.

3. Alle musea in Amsterdam:

Kijk eens op deze website:
http://www.museumserver.nl/nederland/noord-holland/amsterdam.
Daar vind je een grote lijst met allemaal interessante musea in Amsterdam. En de meeste hebben ook een mooie website.

D. Stadsdeel West op internet:

De website van het Stadsdeel:
Hier kan je heel veel informatie vinden van het Stadsdeel. Bijvoorbeeld: welke nummers kan je bellen als je snel hulp nodig hebt? Wanneer is het stadsdeelkantoor open? Welke scholen zijn er allemaal en wat zijn hun adressen, telefoonnummers en e-mail adressen? Kan ik ook geld van de gemeente krijgen voor de kosten van de school? Waar kan ik informatie krijgen over vrijwilligerswerk? Waar vind ik een peuterspeelzaal of een voorschool? En nog veel meer!

Alarmnummers:
Ga naar www.west.amsterdam.nl, klik in het menu bovenaan op 'Alle onderwerpen' en dan onder 'Actueel' op 'Nieuwsbrieven en brochues', en klik dan op de'Stadsdeelgids'. Zoek de pagina 'Belangrijke telefoonnummers'. Selecteer met de muis alle alarmnummers, druk op control + c om alles te kopiëren en klik op 'minimaliseren' (het streepje rechtsboven). Open 'Word' en klik op Control + v om de alarmnummers te plakken. Selecteer weer alles en klik rechtsboven bij het cijfer voor lettergrootte op het driehoekje en kies '12'. Print de alarmnummers. Neem ze mee naar huis en leg ze bij de telefoon!

Onderwijs:
Klik weer op 'Alle onderwerpen', en dan op 'Jeugd en Onderwijs' en op 'onderwijs' en rechts op 'Alle basisscholen West'. Je ziet een lijst met basisscholen. Als je op de rode letters bij een school klikt, kom je op de website van die school.

Scholierenvergoeding:
Klik op 'Home, en dan op 'zoeken' en schrijf: 'scholierenvergoeding' en klik op het rode vergrootglas daarachter. Klik op 'scholierenvergoeding' en lees de informatie, eerst bij 'Wat is de scholierenvergoeding' en dan bij 'Voor wie is de scholierenvergoeding?' Heb je een kind (of meer kinderen) die naar school gaan? Dan kan je misschien geld (terug) krijgen! Wat denk je, kan jij een scholierenvergoeding krijgen?

a. Ja, ik krijg al een scholierenvergoeding.
b. Ja, maar ik krijg nu nog niets.
c. Ik weet het niet.
d. Nee

Heb je b of c geantwoord? Roep dan de docent.

PC-voorziening:
Gaat je kind naar de middelbare school en heb je niet veel geld? Dan kan je kind misschien een gratis computer krijgen!
Klik op 'Home, en dan op 'zoeken' en schrijf: 'PC-voorziening' en klik op het rode vergrootglas daarachter. Klik op 'PC-voorziening' en lees de informatie, eerst bij 'Wat is de PC-voorziening' en dan bij 'Voor wie is de PC-voorziening?'.
Lees de informatie. Wat denk je, kan je kind een gratis computer krijgen? Roep dan de docent.

Stadspas:
Een Stadspas is een soort kortingskaart voor mensen in Amsterdam, die ouder dan 65 jaar zijn of die weinig geld hebben. Met de Stadspas krijg je veel korting op leuke dingen om te doen, en veel dingen zijn zelfs gratis! Wil je weten of je een Stadspas kunt krijgen? Kijk dan op: www.amsterdam.nl, en dan onder 'Vrije tijd' op 'Stadspas'. Klik daarna rechtsonder op 'Stadspas criteria'.

Vrijwilligerswerk:
Wil je wel vrijwilligerswerk doen?
Er zijn in Amsterdam veel organisaties die vrijwilligers nodig hebben: sportclubs, scholen, buurthuizen, ziekenhuizen en nog veel meer.
Wil je vrijwilligerswerk doen op de school van je kind, of bij het buurthuis? Kijk dan op de website van de school of van het buurthuis.
Je kunt ook op de website van de Vrijwilligerscentrale Amsterdam kijken: www.vca.nu. En kijk ook eens op de website van het Open Leercentrum: http://www.openleercentrum.com/Solliciteren/vrijwilligerswerk.html.

Een peuterspeelzaal of een voorschool zoeken:
Heb je kleine kinderen, en wil je graag dat ze alvast veel leren voordat ze naar de basisschool gaan? Ga dan naar www.amsterdam.nl/kinderopvang, en lees de informatie. Klik ook op 'Voor- en vroegschoolse educatie' en lees ook die informatie. Als je wilt zien waar de voorscholen zijn in Amsterdam West, klik dan onder 'Stadsdelen' op 'Voorscholen in West'.

E. Informatie en advies over zwangerschap, baby's en kinderen:

Ga naar www.GroeiGids.nl. Klik op '**films zoals bijv. over het contact met een pasgeboren baby**' en kijk naar de film. Kies daarna 1 van de knoppen:
- kinderwens (als je graag een kind wilt)
- zwanger (als je zwanger bent)
- kraam (als je pas een baby hebt gekregen)
- borstvoeding (als je informatie wilt over borstvoeding)
- 0 – 4 jaar
- 4 – 12 jaar
- pubertijd

F. Een cursus zoeken

Wil je misschien wel een cursus doen? Bijvoorbeeld een taal leren, kooklessen krijgen, leren hoe je een fiets repareert of iets anders?
Kijk dan eens op www.jekuntmeer.nl, en kies 'Amsterdam'. Kies daarna een stadsdeel, of kies een onderwerp.

G. Een e-mail naar je contactpersonen sturen (herhaling):

Weet je nog hoe je een e-mail met een bijlage kunt sturen naar meer mensen tegelijk? Probeer het anders nog een keer.
Heb je de e-mail adressen van vrienden en kennissen bij de 'Contactpersonen' toegevoegd? Dan kan je ze nu een mail gaan sturen. Je kan bijvoorbeeld een mail sturen over een lekker recept dat jij hebt, b.v. voor couscous of voor appeltaart. (Heb je geen recept? Zoek dan een lekker recept op internet!). Of je kunt een mooie foto sturen, of een muziekje.

Kijk op pagina 92 (hoofdstuk 12) hoe je een e-mail naar contactpersonen stuurt.

Veel succes!

klaar? Lees dan de tekst op de volgende pagina:

Kind en Opvoeding

Het programma ‘Kind en Opvoeding’ heeft drie lessen: twee lessen op school en een les in het Amsterdams Historisch Museum.

In de **eerste les** vertelt de docent over het museum. U leert ook woorden die belangrijk zijn voor opvoeding. Daarna ziet u foto’s van 5 schilderijen uit het museum. U krijgt ook vragen bij de schilderijen. Elk schilderij laat iets zien over dingen die belangrijk zijn bij opvoeding. Die vijf dingen zijn:

- liefde
- familie
- gezondheid
- geloof
- opleiding

Één van de schilderijen, met vragen:

- Zijn de twee mensen links oud of jong? En rijk of arm? En blij of verdrietig?
- En de mensen rechts? Rijk of arm? Hoe kan je dat zien?
- De twee mensen links komen op bezoek. Wat komen ze doen, denk je?
- Zijn de mensen links familie van de andere mensen?

Dan krijgt u foto’s over opvoeden. U moet kiezen: bij welk schilderij past de foto het beste, denkt u? En waarom denkt u dat?

In de **tweede les** gaat u samen met uw groep naar het museum. U ziet weer de vijf schilderijen, maar ook veel andere mooie dingen. De museumdocent praat ook met u over de dingen die u ziet.

In de **derde les** gaat u praten met uw groep:

- Wat vindt u belangrijk voor de opvoeding van uw kinderen?
- Welke dingen vindt u moeilijk bij het opvoeden?
- Hoe voeden de andere cursisten hun kinderen op?
- Welke dingen wenst u voor uw kind?

U gaat ook een poster maken over opvoeding, en u kunt een schrijfoefening doen.

Les 15: herhaling

Woorden:

A. wat betekent het? Zoek bij elkaar en trek een lijn.

Het pictogram	Een knop in de menubalk, naast ‘Bestand’.
Het bureaublad	Iets weer ‘terug’ veranderen als je een fout hebt gemaakt.
Volume	Zoeken op de computer.
Hardware veilig verwijderen	De naam van een bestand veranderen. Je kunt dat doen met de rechtermuisknop.
Bewerken	Een tekeningetje op het bureaublad of in het ‘Start’ menu. Als je daarop klikt, start er een programma.
Ongedaan maken	Het scherm dat je krijgt als je computer klaar is met opstarten.
Rename of Naam wijzigen	Een pictogram dat rechtsonder op je bureaublad zit. Dat gebruik je als je apparaten weer uit de computer wilt halen.
Bladeren	Een pictogram dat rechtsonder op je bureaublad zit. Als je daarop klikt, kan je het geluid harder of zachter zetten.

B. Is het goed of fout:

1. ‘Bewerken’ is de naam van een knop in de menubalk. ***goed / fout***
2. Een pictogram is een muziekje dat op de computer staat. ***goed / fout***
3. Als je muziek hebt geript moet je met de rechtermuis-knop op de map klikken en dan ‘naam wijzigen’ kiezen. ***goed / fout***
4. ‘Het bureaublad’ is de naam van een gratis krant. ***goed / fout***
5. Als je iets helemaal fout hebt gedaan moet je snel op ‘Ongedaan maken’ klikken ***goed / fout***
6. Bladeren betekent ‘zoeken op de computer’. ***goed / fout***
7. Als je met de rechtermuisknop op een muziekbestand klikt, kan je het volume harder of zachter zetten. ***goed / fout***
8. Een USB-stick heet op de computer ‘Verwisselbare schijf’. ***goed / fout***
9. Als je denkt: ‘O nee, dat is niet goed, dat moet ik niet doen!’, moet je niet op ‘OK’ maar op ‘Annuleren’ klikken. ***goed / fout***
10. ‘Rippen’ is eigenlijk hetzelfde als ‘Branden’. ***goed / fout***

C. Waar kan je dat vinden?

1. De knop voor het volume?
2. De knop voor ‘Deze computer’?
3. Waar moet je klikken als je iets wilt printen?
4. Waar moet je klikken als je een plaatje wilt invoegen in een tekst?
5. Een paperclip?
6. Waar moet je klikken als je rode letters wilt typen?
7. En waar moet je klikken als je de tekst in het midden van de regel wilt krijgen?
8. Waar moet je klikken als je iets fout hebt gedaan en je wilt het weer terughebben zoals het eerst was?
9. De knop waar je op moet klikken als je de USB-stick uit de computer wilt halen?
10. Waar moet je klikken als je wilt kijken wat er op de USB-stick staat?

Hoe moet dat? Kan je het nog?

Zet een cirkel om 'ja' als je het nog kan
Zet een cirkel om 'nee' als je het niet meer kan

1.	Een CD rippen?	***ja / nee***
2.	De naam wijzigen van de map waar de muziek in staat?	***ja / nee***
3.	De muziek op een USB-stick zetten?	***ja / nee***
4.	De USB-stick veilig verwijderen?	***ja / nee***
5.	Een bijlage meesturen met een mail?	***ja / nee***
6.	Iemand contactpersoon maken?	***ja / nee***
7.	Een e-mail sturen naar al je vrienden en kennissen?	***ja / nee***
8.	Een e-mail adres aanvragen?	***ja / nee***
9.	Een CD branden?	***ja / nee***
10.	Favorieten openen?	***ja / nee***
11.	Een website toevoegen aan Favorieten?	***ja / nee***

Weet je …

1.	Wat jouw taalniveau ongeveer is?	***ja / nee***
2.	Hoe je je taalniveau hoger kunt krijgen?	***ja / nee***
3.	Wat je als moeder of vader kunt doen om de kansen van je kind op succes op school te vergroten?	***ja / nee***
4.	Op welke websites je informatie kunt vinden over opvoeding, school e.d.?	***ja / nee***
5.	Waar je naartoe kunt gaan voor advies of met vragen over opvoeding?	***ja / nee***

Woorden:
Lees deze lijst met woorden. Zet een kruisje bij de woorden die je niet meer (precies) begrijpt. Zoek ze op in de lessen of vraag ze aan de docent.

aanhalingstekens, de (les 9):	“
aanmelden (les 7):	bijvoorbeeld voor je e-mail: adres en wachtwoord geven
accent, het (les 9) :	het streepje op een letter, bijvoorbeeld **é**
afbeeldingen (les 3) :	foto’s of tekeningen
Backspace (les 3) :	om letters links van de cursor weg te halen
bestand, het (les 2) :	iets wat je bewaart op de computer (b.v. een tekst of een foto)
bewerken (les 11):	Een knop in de menubalk, naast ‘Bestand’.
bladeren (les 11):	zoeken op de computer.
branden (les 6) :	op een CD zetten.
Bureau-accessoires (les 14):	Een groep programma’s die op alle computers staan die Windows hebben. B.v. een programma om te schrijven (Wordpad), een programma om te tekenen (Paint) en een rekenmachine.
bureaublad, het (les 14):	Het startscherm van de computer. Links onder zit de ‘start’ knop, rechtsonder knoppen voor b.v. ‘volume’, anti-virus en ‘hardware veilig verwijderen’. Ook zie je een grote foto en een aantal pictogrammen.
Caps Lock (les 9) :	(op je toetsenbord) om van alle letters hoofdletters te maken.
chatten (les 4) :	praten via de computer
contactpersoon, de (les 9) :	maak de mensen die je vaak e-mailt contactpersoon.
Control + c (les 6) :	kopiëren
Control + v (les 6) :	plakken
Control + x (les 6) :	knippen
cursor, de (les 3) :	het zwarte streepje dat ‘knippert’ (aan en uit gaat)
de bijlage (les 7) :	iets wat je met een e-mail meestuurt (b.v een foto)
Del (les 3) :	om letters rechts van de cursor weg te halen

diavoorstelling, de (les 6) : dan komen alle foto's een paar seconden op je scherm

Documenten (les 3) : in deze map bewaar je alle teksten.

downloads, de (les 2) : dingen die je van internet haalt.

dubbelklikken (les 1) : twee keer met de muis klikken.

DVD-drive, de (les 6) : het ding waar je CD's of DVD's in stopt.

e-mail, de (les 7) : briefjes die je via internet verstuurt.

enter (les 3) : (op je toetsenbord) als je iets wilt starten.

favorieten (les 2) : websites die je vaak gebruikt, zet je bij de Favorieten.

fotobestanden: foto's op de computer
BMP, JPG, GIF (les 6)

hardware veilig verwijderen (les 6): rechtsonder op je scherm: om een USB-stick uit de computer te halen.

Home (les 2) : De startpagina van een website

inloggen (les 7) : Je naam en wachtwoord geven om ergens 'binnen te komen', bijvoorbeeld op een website.

Internet Explorer (les 1) : Het programma dat je gebruikt als je op internet wilt kijken

Invoegen (les 12): Daarmee kan je b.v. foto's in een tekst zetten (in 'Word'). Klik op 'Invoegen', dan op 'afbeelding', en dan op 'Uit bestand'. Selecteer een foto en klik op 'invoegen'

klikken (les 1): Met je vinger op de muisknop drukken

knoppen, de (les 2): dingen waar je met je muis op kan klikken, bijvoorbeeld:

koptelefoon, de (les 1) : Het apparaat dat je op je hoofd zet om te luisteren en te spreken als je achter de computer zit

linker muisknop, de (les 1) :

map, de (les 3) : Daar bewaar je bestanden in

maximaliseren (les 6) : een programma helemaal groot maken op je scherm

Menubalk, de (les 3) :

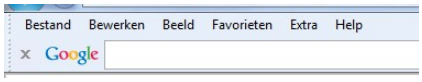

minimaliseren (les 6) : Een programma helemaal klein maken ; het staat dan linksonder op je scherm 'geparkeerd'.

muis, de (les 1): Het apparaat waar je mee klikt

muisrollertje, het (les 6): het balletje op je muis. Daarmee kan je naar boven of beneden gaan in een tekst.

muziekbestanden: (les 6): muziek op je computer
(WAV, MP3, WMA)

naam wijzigen (les 11): De naam van een bestand veranderen. Je kunt dat doen met de rechter-muisknop

onderwerp, het (les 7): waar de e-mail over gaat

ongedaan maken (les 11): Iets weer 'terug' veranderen als je een fout hebt gemaakt. Je vind het linksboven op je scherm, in de menubalk of daaronder..

Ontspanning (les 14): Een map die je vindt als je op 'Start' klikt, en daarna op 'Alle programma's'. Daar vind je spelletjes.

Opslaan (les 2): bewaren

Opslaan als… (les 3): bewaren met een nieuwe naam

pictogram, het (les 14): Een tekeningetje op het bureaublad of in het 'Start' menu. Als je daarop klikt, start er een programma.

postbak in (les 6) : Daar komen de e-mails die je van andere mensen krijgt

printer, de (les 1) : het apparaat waarmee je bestanden op papier kunt zetten (afdrukken)

programma, het (les 2) : Als je iets wilt doen op de computer moet je altijd een programma starten, b.v. Word, Internet Explorer of Windows Media Player.

rippen (les 6) : Muziek kopiëren van een CD naar een computer

Save (les 2) : opslaan, bewaren

scanner, de (les 6) : Een apparaat om dingen (bijvoorbeeld foto's) van papier te kopiëren naar je computer

scherm, het (les 1) : Het deel van de computer waar je op kijkt

Shift + linker muisknop (les 11): Als je niet één, maar meer bestanden wilt selecteren, klik je eerst met de linkermuisknop op het eerste bestand, en dan met Shift en de linkermuisknop op het laatste bestand.

schuifbalk, de (les 6) : De lichtblauwe rechthoek helemaal rechts op je scherm. Daarmee kan je ook naar boven of naar beneden gaan.

selecteren (les 6) : Een stukje tekst of een bestand kiezen waar je iets mee wilt doen, b.v. kopiëren.

Shift (les 3) : (op je toetsenbord) : met Shift kan je hoofdletters maken

slepen (les 6) : Met de muis 'pakken' en op een andere plaats zetten

(af)sluiten (les 3) : Stoppen. Je kunt dat doen door op het rode kruisje te klikken, of door op 'Escape' (helemaal linksboven op je toetsenbord) te drukken.

Spatiebalk, de (les 3) : De grote toets midden onder op je toetsenbord, om een 'spatie' (open stukje) tussen 2 woorden te typen.

Startpagina, de (les 2) : De eerste pagina van een website (hetzelfde als 'home')

tab, de (les 9) : Om een groot stuk wit tussen de letters te krijgen

toetsenbord, het (les 1): Het deel van de computer waar je op 'typt' (schrijft)

toevoegen of bijvoegen (les 7): Erbij doen (bijvoorbeeld bij je e-mail: een foto meesturen)

trema, de (les 9) :	Twee puntjes op een letter, b.v. ë
typen (les 7) :	Schrijven op de computer
uitschakelen of afsluiten (les 3):	De computer uitdoen
uploaden (les 7):	Iets van jouw computer naar internet kopiëren
USB-stick (les 6):	Daarop kan je bestanden bewaren
verkleinen (les 6):	Om een programma kleiner te maken op je scherm
verzenden (les 7):	Sturen (bijvoorbeeld een e-mail)
virus, het (les 6) :	een programma dat je via internet binnen kan krijgen en dat je computer kan beschadigen (kapot maken) of informatie (bijvoorbeeld over je bankrekening) kan stelen. Wil je veilig op de computer werken, dan heb je een anti-virus programma nodig.
volume (les 11):	Een pictogram rechtsonder op je bureaublad. Als je daarop klikt, kan je het geluid harder of zachter zetten
Vorige (les 2):	(op internet) om terug te gaan naar de vorige pagina
wachtwoord, het (les 7):	het geheime woord dat je moet typen om in een programma of op een website te komen (bijvoorbeeld voor e-mail of internetbankieren)
webcam, de (les 4) :	Een camera voor de computer
werkbalk, de (les 12):	In het programma 'Word' zie je bovenaan, onder de menubalk, een tweede balk. Dat is de werkbalk. Daarmee kan je de letters groter of kleiner maken, vet (= dik) of cursief (= schuin) maken, of onderstrepen. Je kunt nog veel meer via de

	werkbalk doen, bijvoorbeeld foto's in een tekst 'invoegen' (= zetten).
Windows (les 3):	Het 'stuurprogramma' van de computer, waarmee je alle andere programma's kan starten.
Windows Media Player (les 6):	Een programma om muziek te luisteren op de computer
Windows Verkenner (les 14):	Een programma. Met Windows verkenner kan je: - kijken wat er op een computer staat. - kijken wat er op een CD of een USB-stick staat. - programma's starten. - nieuwe mappen maken - bestanden verwijderen of kopiëren naar andere mappen.
(C:), (D:), (E:), (F:) enz.	De plaatsen waar je mappen en bestanden kunt vinden hebben allemaal een letter.
(C:) en (D:)	Daar staan alle programma's, mappen en bestanden die op de computer zelf staan. andere naam voor (C:) en (D:) is: de 'harde schijf'
(E:)	is de naam van de DVD-drive (het apparaat waar je de CD's in stopt)
(F:), (G:), enz.	De naam voor een USB-stick, een MP3-speler of een ander apparaat dat je op de computer hebt aangesloten.